

**Odlok o razglasitvi kulturnega spomenika lokalnega pomena Krško - Mestno jedro,
EID 1-15931****PRILOGA 1****Identifikacija spomenika: Krško - Mestno jedro, EID 1-15931****Obseg razglasitve:** posamezni spomenik**Vrednote, ki utemeljujejo razglasitev za spomenik:**

- Krško je izrazit primer obrežnega mesta, stisnjene med reko in hribom, ki se je prilagodilo naravnim geografskim danostim. Izpostavljen obrečni niz je prepoznaven z desnega brega Save.
- Ohranjena je naselbinska zasnova (glavna mestna ulica s trgom ob cerkvi in nadaljevanjem proti gradu), pretežno ohranjena parcelacija in značilna umeščenost v prostor.
- Ohranjeno je stavbno tkivo pretežno iz 19. in prve polovice 20. stoletja s posameznimi stavbami iz starejših obdobj.
- Ohranjen je kompleks nekdanjega kapucinskega samostana s knjižnico.
- Krško je tesno povezano z delovanjem pomembnih slovenskih reformatorjev kot sta Jurij Dalmatin in Adam Bohorič. V Krškem je zadnja leta svojega življenja deloval Janez Vajkard Valvasor. V drugi polovici 19. stoletja sta v Krškem živel zakonca Hočevar, znana mecena, ki sta podpirala šolstvo in zdravstvo na celotnem Kranjskem.
- Leta 1477 dobi Krško mestne pravice in je pomembno upravno, kulturno in trgovsko središče tega območja vse do danes.
- Mesto ima zaradi izpričane starosti naselbine ter zaradi posamičnih najdb na stavbnih zemljiščih v preteklosti bogat arheološki potencial.
- Arhitekturni elementi, ki se pojavljajo v mestu, kažejo na vplive iz Zagreba (npr. secesija).

Varovane sestavine spomenika:

- Obrežno mesto stisnjeno med reko in hribom, ohranja prvotno lokacijo in prostorsko pojavnost. Izpostavljen obrečni niz je prepoznaven z nasprotnega brega Save, zato se varuje pogled na mesto iz nasprotnega brega.
- Ohranja in varuje se prostorska in naselbinska zasnova celotnega prostora z ohranjeno parcelacijo, komunikacijsko mrežo (glavna mestna ulica Cesta krških žrtev s Hočevarjevim trgom ob cerkvi sv. Janeza Evangelista in z nadaljevanjem proti gradu in prehodi proti Savi med hišami vzhodnega uličnega niza), razporeditvijo odprtih prostorov naselja, odnosi med posameznimi stavbami in odnos med stavbami ter odprtim prostorom (lega, gostota objektov, razmerje med pozidanim in nepozidanim prostorom, gradbene linije, značilne funkcionalne celote, atriji), prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki).
- Območje nekdanjega mestnega pokopališča je parkovno urejeno, v njem se varujejo tudi številna spominska obeležja pomembnih Krčanov, vključno s Hočevarjevim mavzolejem in spomenikom NOB poleg teh pa še kapela sv. Križa ter Štovičkov kip dečka z ribo.
- Varuje se prevladujoč stavbni tip z ohranjenimi stavbami pretežno 19. in začetka 20. stoletja ter posameznimi stavbami iz starejših obdobj. Med posameznimi stavbami se posebej varujejo župnišče z vrtom, cerkev sv. Janeza Evangelista, nekdanja špitalska cerkev sv. Duha, stavba meščanske šole, kompleks stavb mestnega muzeja ob Valvasorjevem nabrežju, Mencingerjeva hiša, nekdanji kapucinski samostan s cerkvijo in območje nekdanjega pokopališča z spominskimi obeležji pomembnih Krčanov, pokopališko kapelo sv. Križa in Hočevarjevim mavzolejem.
- Varujejo se stavbe v celoti s tlorisnim in višinskim gabaritom, med katerimi prevladujejo enonadstropne in pritlične stavbe v nizu (z izjemami, kot so stavba občine, sodišče, nekdanja meščanska šola, stanovanjski bloki).

- Varuje in ohranja se oblika in naklon ter orientacija slemena, opečna strešna kritina z izjemami, kot so cerkveni zvoniki, Hočevarjev mavzolej ...
- Ohranjajo se fasade z arhitekturnimi in likovnimi prvinami (štukature, poslikave, kipi, napisne plošče in druga obeležja) in fasadnimi detajli, stavbnim pohištvo in poslikavami, vključno s prvotnimi ometi in morebitnimi še neodkritimi poslikavami. Varuje se oblika stavbnega pohištva glede na tip stavbe.
- Varujejo se zemeljske plasti z morebitnimi arheološkimi ostalinami.

Obseg spomenika:

parc. št. *11, *13, *14, *19, *20, *22/2, *23/1, *23/3, *23/4, *23/5, *24/1, *24/2, *27, *3, *30/2, *300, *301, *305, *306, *307, *308, *309, *31, *310, *311/2, *315/1, *315/4, *315/5, *317, *32, *320/2, *321/1, *321/3, *321/4, *322, *327, *33, *332/2, *332/3, *334, *34, *35, *36, *374/1, *374/3, *375, *379/1, *379/2, *39, *4/1, *4/2, *40, *41/1, *42, *423/2, *43, *45, *455, *49, *50, *51, *526, *53, *531, *532/1, *532/2, *54, *542/1, *542/2, *55, *57, *59, *60, *62/1, *62/2, *63, *64, *66, *67/2, *68/1, *69/1, *691, *7/1, *7/2, *72, *75/2, *77, *78, *8, *80/2, *80/3, *80/4, *826, *827/2, *83, *834, *837, *839, *840, *86/1, *86/2, *87, *88, *90/2, *93/1, *94/2, 122/2, 122/3, 122/4, 125, 128/2, 128/3, 128/4, 128/5, 128/6, 128/7, 131/2, 131/3, 132/1, 132/2, 132/3, 132/4, 133/1, 133/10, 133/11, 133/12, 133/13, 133/2, 133/4, 133/5, 133/6, 133/8, 133/9, 135/1, 135/2, 135/3, 135/4, 136/1, 136/3, 136/4, 136/5, 136/6, 136/7, 137/1, 137/2, 137/3, 137/4, 138, 139, 141/1, 141/3, 141/4, 141/5, 141/7, 141/8, 141/9, 146, 147/1, 147/3, 147/5, 147/6, 147/7, 147/8, 148/2, 148/3, 148/4, 148/5, 148/6, 148/7, 15/5, 150, 152/1, 152/2, 153/1, 153/2, 155, 156, 158/1, 158/10, 158/11, 158/12, 158/13, 158/14, 158/15, 158/16, 158/17, 158/18, 158/19, 158/20, 158/21, 158/6, 16/3, 16/4, 16/5, 160, 161/1, 161/2, 161/3, 161/4, 161/5, 161/6, 161/7, 162/1, 162/2, 166/1, 166/2, 168/3, 168/5, 168/6, 168/7, 168/8, 168/9, 169/14, 169/15, 169/16, 169/17, 169/18, 169/19, 20/1, 20/2, 20/3, 20/4, 24/2, 2820/1, 2820/2, 2826/2, 2826/5, 2826/6, 2828/1, 2828/3, 2832/3, 2832/4, 2834/2, 2834/3, 2840, 2842/1, 2842/2, 2842/3, 2842/4, 2842/5, 2845/1, 2845/2, 2847/1, 2847/2, 2853/6, 2853/7, 2853/8, 2865/10, 2865/11, 2865/19, 2865/21, 2865/22, 2865/23, 2919/7 (skrajni severni del parcele), 3050/10, 3050/19, 3050/20, 3050/21, 3050/22 (skrajni severni del parcele), 3050/8, 3051/10, 3051/11 (severni del do meje s parcelo 3051/12 na jugu, k.o. Krško), 3051/2 (severni del do meje s parcelo 3051/12 na jugu, k.o. Krško), 3051/27, 3051/28, 3051/33, 3051/4, 3051/5, 3051/7, 3051/8, 3051/9, 3052/16, 3052/35, 3052/36, 3052/37, 3052/69, 3052/70, 3052/71, 3052/72, 3052/73, 3052/74, 3052/76, 3052/77, 3052/78, 3052/79, 3052/80, 3052/81, 3071/21 (skrajni severni del parcele), 3071/22 (skrajni severni del parcele), 3071/23, 3074/2, 3074/3, 3081, 3082, 3083, 3084, 3094/1, 3094/2, 3095, 3096, 3113, 3114, 3115, 33, 34/1, 38/1, 38/2, 38/3, 38/4, 38/5, 38/6, 39/1, 39/2, 39/3, 3951, 3952, 3953, 3954, 3955, 3956, 3957, 3958, 3959/1, 3959/2, 3965, 3969/2, 3969/3, 3969/4, 3969/5, 3977, 3978, 3981, 3984, 3985, 3986, 3991, 3998, 4000, 4003, 4010, 4011, 4012, 4013, 4122, 4123, 4126, 4127, 4128, 4129, 4130, 4147, 4148, 4149, 44, 45/1, 45/3, 45/4, 49/1, 49/2, 52/1, 52/2, 53/1, 53/10, 53/11, 53/12, 53/13, 53/14, 53/15, 53/5, 53/6, 53/7, 53/8, 53/9, 6, vse k. o. 1322 KRŠKO

Vplivno območje:

parc. št. *326, *339, *343/1, *343/3, *344, *345/1, *345/3, *345/4, *346/1, *347, *348, *366/1, *367/2, *367/4, *413, *435/1, *465/1, *465/2, *466, *545, *888, 101/48, 121/1, 171/52 (del), 24/1, 26/1, 26/2, 27/2, 2785/1, 2785/2, 2791/3, 2813/1, 2813/5, 2813/8, 2816/1, 2816/2, 2844/1, 2844/2, 2856/1, 2856/2, 2860/2, 2860/3, 2860/4, 2865/1, 2865/13, 2865/14, 2865/15, 2865/16, 2865/17, 2865/18, 2865/20, 2865/24, 2865/5, 2865/6, 2865/7, 2865/8, 2867/1, 2867/3, 2867/4, 2867/5, 2867/6, 2868, 2870/1, 2870/2, 2871, 2872/3, 2872/4, 2873/1, 2873/3, 2873/4, 2873/5, 2873/6, 2873/7, 2874/1, 2874/2, 2874/3, 2874/4, 2874/5, 2874/6, 2876/3, 2876/4, 2876/5, 2879/1, 2879/4, 2879/5, 2879/6, 2900, 2901/1, 2901/2, 2901/3, 2901/5, 2901/6, 2904/1, 2904/3, 2904/4, 2904/5, 2912, 2914, 2915, 2918/1, 2918/11, 2918/12, 2918/13, 2918/14, 2918/16, 2918/17, 2918/18, 2918/19, 2918/20, 2918/21, 2918/22, 2918/23, 2918/4, 2918/6, 2918/9, 2919/4, 2919/5, 2919/6, 2919/7 (del), 2919/8, 2921/1, 2921/2, 2921/4,

2921/5, 2921/7, 2923, 2924/1, 2924/2, 2924/3, 2925/1, 2925/2, 2925/3, 2925/4, 2926/1, 2926/2, 2926/3, 2926/4, 2926/5, 2927/1, 2927/11, 2927/12, 2927/13, 2927/14, 2927/15, 2927/16, 2927/4, 2927/8, 2927/9, 2929, 2930, 2931/2, 2940/1, 2940/2, 2940/5, 2940/6, 2940/7, 3046 (del), 3049/48 (del), 3050/1, 3050/11, 3050/12, 3050/13, 3050/14, 3050/15, 3050/16, 3050/17, 3050/18, 3050/22 (del), 3050/23, 3051/11 (del), 3051/12, 3051/13, 3051/14, 3051/16, 3051/18, 3051/2 (del), 3051/21, 3051/22, 3051/24, 3051/26, 3051/29, 3051/30, 3051/31, 3051/32, 3051/34, 3051/35, 3051/36, 3051/40 (del), 3051/41, 3051/42, 3052/59 (del), 3052/64 (del), 3052/66 (del), 3052/67, 3052/68, 3071/14 (del), 3071/24, 3071/26, 3071/27, 3071/28, 3071/29, 3071/30, 3071/31, 3071/32, 3071/33, 3085/10, 3085/3, 3085/4, 3085/5, 3085/6, 3085/7, 3085/8, 3085/9, 3087, 3088, 3089, 3098, 3099/1, 3099/2, 3100/1, 3100/10, 3100/11, 3100/12, 3100/13, 3100/2, 3100/3, 3100/4, 3100/7, 3100/8, 3100/9, 3961, 4002, 4135, 4141, 4142, 90 (del), vse k. o. 1322 KRŠKO, parc. št. 101/11, 101/21, 101/24, 101/28, 101/33, 101/39, 101/44, 101/50, 101/51, 101/71, 101/74, 101/75, 101/76, 101/77, 354/7, 354/9, 355/59, 355/60, 385/13, 385/14, 385/6, 386/1, 386/2, 387/24, 387/25, 387/26, 387/27, 387/28, 387/29, 387/30, 387/32, 387/33, 387/34, 387/37 (del), 387/38 (del), 387/4, 390/1, 390/2, 392/3, 395/10 (del), 395/8, 395/9, 396/16, 396/17, 396/19, 396/20, 396/21, 396/7, vse k. o. 1315 VIDEM

Varstveni režim spomenika:

- ohranjanje vseh varovanih sestavin spomenika;
- ohranjanje prvotne namembnosti v največji možni meri ter uvajanje novih namembnosti, ki ne bodo negativno vplivale na spomenik; podrejanje rabe tej namembnosti;
- uporaba za namene, ki so skladni z družbenim pomenom spomenika;
- postavljanje ali gradnja začasnih ali trajnih objektov ter enostavnih objektov, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen kadar so ti potrebni za uporabo, delovanje, ohranjanje in prezentacijo spomenika, je mogoča po presoji ZVKDS v skladu s kulturnovarstvenimi pogoji in kulturnovarstvenim soglasjem.
- Za območje spomenika je umeščanje sistemov sončne energije možno pod naslednjimi pogoji:
 - FN naj se nameščajo izven izpostavljenih pogledov v naselju ali na silhueto naselja,
 - spremljevalna infrastruktura, kot so hranilniki in drugi deli sistemov, naj bo vgrajena v objektih oziroma na neizpostavljenih delih objekta v naselju,
 - barva modulov, osnovne konstrukcije in okvirjev naj bo prilagojena barvi okolja z matirano strukturo modulov,
 - ohranja naj se primarna raba zemljišč.
- omogočanje dostopnosti javnosti na način, ki ne ogroža varovanih sestavin spomenika in posega v pravice lastnikov v najmanjšem možnem obsegu;
- redno in strokovno vzdrževanje ter obnavljanje varovanih sestavin spomenika;
- redno in strokovno spremljanje stanja, ki ga opravlja zavod;
- možnost rekonstrukcije po predhodnih kulturnovarstvenih pogojih;
- omogočanje znanstvenoraziskovalnih in učno-demonstracijskih del, ki prispevajo k boljšemu poznavanju spomenika in k povečanju njegove pričevalnosti;
- izvedba znanstvenih raziskav mora biti utemeljena s smotrnimi raziskovalnimi izhodišči in z javnim interesom.
- posegi v prostor oziroma zemeljske plasti, razen za potrebe varstva, novih spoznanj, oživljanja in prezentacije arheološkega najdišča, niso dopustni.
- v postopkih priprave prostorskih aktov se lahko zahteva izvedba arheoloških raziskav, s katerimi se natančneje določijo ukrepi varstva ali arheološke ostaline nadzorovano odstranijo.
- v prostor oziroma zemeljske plasti se posega izjemoma, če se na podlagi rezultatov predhodno opravljenih arheoloških raziskav izkaže, da je to možno;
- pred posegi v prostor oziroma zemeljske plasti in dejavnostmi, kot so:
 - odkopavanje in zasipavanje terena,
 - izkopavanje panjev in skal,

- odstranjevanje zidov, kamnitih grobelj, suhozidnih struktur,
 - širitev obstoječih ali gradnja novih poti, gozdnih cest in vlak,
 - širjenje stavbnih zemljišč, ki povečujejo pozidavo na škodo arheološkega najdišča,
 - postavljanje ali gradnja trajnih ali začasnih objektov, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam ali drugih oznak,
 - odlaganje odpadkov in odvajanje oziroma izpuščanje odpadnih voda,
- je potrebno opraviti arheološke raziskave, s katerimi se natančneje določijo ukrepi varstva ali arheološke ostaline nadzorovano odstranijo.
- vse arheološke raziskave obsegajo tudi poizkopavalno obdelavo arhiva arheološkega najdišča;
 - iskanje arheoloških ostalin in uporaba iskalnikov kovin in drugih tehničnih sredstev za te namene nista dopustna;
 - kdor najde na površju zemlje, pod njim ali v vodi arheološko ostalino, mora poskrbeti, da ostane ta nepoškodovana ter o najdbi obvestiti Zavod;
 - v primeru izjemnega odkritja, predvsem ostankov grajenih struktur, je potrebno ostaline ohraniti ali prezentirati na mestu odkritja;

Varstveni režim vplivnega območja:

- ohranjanje odprtega nepozidanega prostora in tradicionalne rabe prostora, kjer je to nujno za ohranjanje celovitosti spomenika;
- prepovedane so vse spremembe oz. posegi, ki bi spreminjali značilna prostorska razmerja, zgodovinsko in funkcionalno navezavo mestnega jedra na okoliški prostor, vedute in značilne poglede na mestno jedro in iz njega ter kakorkoli drugače negativno vplivali na mestno jedro in njegovo značilno prostorsko pojavnost;
- Za območje vplivnega območja je umeščanje sistemov sončne energije možno pod naslednjimi pogoji:
 - FN naj se nameščajo izven izpostavljenih pogledov v naselju ali na silhueto naselja,
 - spremljevalna infrastruktura, kot so hranilniki in drugi deli sistemov, naj bo vgrajena v objektih oziroma na neizpostavljenih delih objekta v naselju,
 - barva modulov, osnovne konstrukcije in okvirjev naj bo prilagojena barvi okolja z matirano strukturo modulov,
 - ohranjanje naj se primarna raba zemljišč.
- ohranjanje vedut na spomenik kot prostorsko dominantno;
- prilagoditev gabaritov morebitnih gradenj ohranjanju spomenika;
- prepoved strnjenih posekov drevja in drugih večjih posegov v gozd, ki bi vplivali na veduto spomenika;
- ohranjanje značilne krajinske in poselitvene tipologije;
- dopustne so tiste vrste nezahtevnih in enostavnih objektov, ki s svojo višino in drugimi pogoji za oblikovanje ne bodo negativno vplivali na spomenik;
- prepoved postavljanja objektov začasnega značaja, vključno z nadzemno strukturo in nosilci reklam, razen kadar so ti potrebni za uporabo, delovanje, ohranjanje in prezentacijo spomenika ter v skladu s kulturnovarstvenimi pogoji zavoda;

Obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja v vplivnem območju:

Določi naj se obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja na vseh parcelah vplivnega območja.

Določitev meje:

Meji spomenika in njegovega vplivnega območja sta določeni na digitalnem katastrskem načrtu, datoteka z dne 13. 12. 2024.